

TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI
KHOA QUẢN LÝ VĂN HÓA – NGHỆ THUẬT

NÉT ĐẸP VĂN HÓA TRONG LỄ HỘI RƯỚC LỖN
LÀNG LA PHÙ – HOÀI ĐỨC – HÀ NỘI

KHÓA LUẬN TỐT NGHIỆP
CHUYÊN NGÀNH QUẢN LÝ VĂN HÓA – NGHỆ THUẬT

Giảng viên hướng dẫn:

Sinh viên thực hiện : Nguyễn Thị Hương Giang

Lớp : QLVH 10A

Hà Nội – 2013

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU	1
1. Lí do chọn đề tài.....	1
2. Mục tiêu và mục đích nghiên cứu	2
3. Đối tượng và Phạm vi nghiên cứu	3
4. Phương pháp nghiên cứu	3
5. Lịch sử vấn đề nghiên cứu.....	3
6. Bố cục đề tài.....	4

CHƯƠNG 1: VAI TRÒ CỦA LỄ HỘI TRONG ĐỜI SỐNG VĂN HÓA TINH THẦN CỦA NGƯỜI VIỆT

- 1.1. Khái niệm
- 1.2. Quan điểm và định hướng của Đảng và Nhà nước về công tác quản lý lễ hội
- 1.3. Khái quát về vị trí địa lý và văn hóa vùng đất Hà Tây (cũ)
 - 1.3.1. Vị trí địa lý tỉnh Hà Tây
 - 1.3.2. Những sinh hoạt văn hóa đặc sắc của vùng đất Hà Tây (cũ)

CHƯƠNG 2 : NÉT ĐẸP VĂN HÓA CỦA LỄ HỘI RƯỚC LỌN LÀNG LA PHÙ - HOÀI ĐỨC - HÀ NỘI

- 2.1 Khái quát về xã La Phù - Hoài Đức - Hà Nội
 - 2.1.1. Vị trí địa lý và lịch sử hình thành làng La Phù - Hoài Đức - Hà Nội
 - 2.1.2. Tình hình kinh tế - văn hóa làng La Phù, Hoài Đức, Hà Nội
- 2.2. Lễ hội Rước lợn làng La Phù – Hoài Đức – Hà Nội
 - 2.2.1. Nguồn gốc của lễ hội Rước lợn làng La Phù - Hoài Đức - Hà Nội
 - 2.2.2. Diễn trình lễ hội Rước lợn làng La Phù – Hoài Đức – Hà Nội
 - 2.2.2.1. Công tác chuẩn bị
 - 2.2.2.2. Phần lễ

2.2.2.3. Phần Hội

2.3. Nét đẹp văn hóa của lễ hội Rước lợn làng La Phù trong đời sống cộng đồng

2.3.1. Những giá trị cơ bản của lễ hội Rước lợn làng La Phù

2.3.2. Những nét đẹp văn hóa tín ngưỡng trong lễ hội Rước lợn làng La Phù – Hoài Đức – Hà Nội

2.3.3. Sự biến đổi của lễ hội Rước lợn tại làng La Phù hiện nay

2.3.4. Công tác quản lý lễ hội Rước lợn của làng La Phù – Hoài Đức – Hà Nội

CHƯƠNG 3 : GIẢI PHÁP BẢO TỒN VÀ PHÁT HUY NÉT ĐẸP VĂN HÓA CỦA LỄ HỘI RƯỚC LỢN LA PHÙ - HOÀI ĐỨC - HÀ NỘI

3.1. Tăng cường hiệu quả quản lý Nhà nước đối với Lễ hội rước lợn La Phù – Hoài Đức – Hà Nội

3.1.1. Thực hiện tốt các quy định về quản lý của Nhà nước đối với Lễ hội

3.1.2. Tăng cường sự phối hợp chặt chẽ giữa các cấp, các ngành liên quan

3.2. Tăng cường công tác đào tạo cán bộ quản lý văn hoá các cấp, nhất là ở cơ sở

3.3. Tăng cường các hoạt động tuyên truyền, giáo dục để nhân dân hiểu rõ những giá trị văn hoá, lịch sử của lễ hội

3.4. Xây dựng chương trình bảo tồn, khai thác và phát huy các giá trị văn hoá của lễ hội Rước lợn La Phù, Hoài Đức, Hà Nội

3.5. Đầu tư hỗ trợ kinh phí để tổ chức lễ hội có nhiều giá trị văn hoá

3.6. Phát triển mô hình du lịch văn hoá lễ hội Rước lợn làng La Phù – Hoài Đức – Hà Nội

KẾT LUẬN

TÀI LIỆU THAM KHẢO

PHỤ LỤC

MỞ ĐẦU

1. Lí do chọn đề tài

Lễ hội là một trong những hiện tượng sinh hoạt văn hóa cổ truyền tiêu biểu của nhiều tộc người ở nước ta cũng như trên thế giới. Nó là “*tấm gương*” phản chiếu khá trung thực đời sống văn hóa của mỗi dân tộc. Ở bất kỳ thời đại nào, bất kỳ đất nước nào, dân tộc nào, bất kỳ mùa nào cũng có lễ hội.

Lễ hội là hoạt động phản ánh rõ nét nhất những sinh hoạt văn hoá của một cộng đồng cư dân trong một không gian cụ thể và là môi trường tốt nhất để lưu giữ những giá trị truyền thống qua các thời đại. Mỗi vùng quê Việt Nam đều nằm trong dòng chảy văn hoá thống nhất nhưng nó vẫn mang nét riêng biệt, đặc trưng của con người nơi đó tạo nên một bức tranh văn hoá lễ hội Việt Nam phong phú và đa dạng.

Lễ hội là một thuộc tính của văn hóa người Việt, là nhu cầu không thể thiếu được trong tư duy và sinh hoạt của nhân dân, nhất là ở nông thôn. Người nông dân quanh năm lao động vất vả, một nắng hai sương, vì vậy lễ hội được coi như yếu tố tạo ra sự thư giãn tinh thần, là sự biểu hiện cách ứng xử văn hóa của thiên nhiên, thần thánh và xã hội, cộng đồng. Con người có thể tìm thấy chính mình sự hồn nhiên, hưng phấn nghệ thuật, những cảm xúc chất phác, ngây thơ khi tự nguyện tham gia vào lễ hội. Lễ hội cũng được coi là một trong những nguồn sữa mẹ của các loại hình nghệ thuật. Lễ hội hỗn dung các tầng văn hóa tong tiến trình lịch sử. Chính lễ hội đã bảo lưu, nuôi dưỡng và phát triển nhiều truyền thống văn hóa ở cộng đồng các làng xã

Khi xã hội ngày một phát triển, cuộc sống con người ngày một đáp ứng tương đối đầy đủ thì những nhu cầu tinh thần như: vui chơi giải trí, nghỉ ngơi, tìm hiểu lịch sử văn hoá nghệ thuật, phong tục tập quán, lễ hội của con người được nâng cao và trở thành vấn đề cần thiết. Con người luôn muốn khám phá

thiên nhiên về với cội nguồn dân tộc ...và đặc biệt các lễ hội truyền thống là loại hình sinh hoạt văn hoá sản phẩm tinh thần của con người. Là dịp con người được trở về với tự nhiên, về với văn hóa xưa và về với ký ức cũ. Trở về với văn hóa dân tộc, lễ hội cổ truyền con người hiện đại dường như được tắm mình trong dòng nước mát đầu nguồn của văn hóa dân tộc. Vì vậy lễ hội luôn luôn là một đề tài phong phú mà rất nhiều các nhà nghiên cứu đã - đang và sẽ luôn muốn tìm tòi khám phá.

Tuy nhiên trong quá trình phát triển của hệ thống lễ hội, không tránh khỏi các hiện tượng tiêu cực trong tổ chức, đặc biệt là sự tác động của xu hướng “*thương mại hóa*” trong lễ hội hiện nay đã làm mờ dần đi những giá trị văn hóa truyền thống, bản sắc của lễ hội xưa. Chính vì vậy, nhận thức đúng đắn về lễ hội cổ truyền để tìm ra những giá trị tích cực cần giữ gìn và phát huy, hạn chế ảnh hưởng tiêu cực không phù hợp đang là vấn đề mang ý nghĩa lý luận và thực tiễn nhằm góp phần lành mạnh hoá các hoạt động của lễ hội, hướng vào các giá trị đạo đức truyền thống của dân tộc, xây dựng đất nước ta phát triển ngày càng bền vững. Xuất phát từ những lý do đó, tôi chọn đề tài: “***Nét đẹp văn hóa trong lễ hội Rước lợn làng La Phù – Hoài Đức – Hà Nội***” làm khóa luận tốt nghiệp với mong muốn góp phần bảo tồn và phát huy những nét đẹp văn hóa của lễ hội Rước lợn trong đời sống đương đại của nhân dân La Phù nói riêng và Hà Tây nói chung.

2. Mục tiêu và mục đích nghiên cứu

- Mục tiêu :

- + Làm rõ được vai trò của lễ hội trong đời sống văn hóa tinh thần của người Việt
- + Tìm hiểu nét đẹp văn hóa của lễ hội rước lợn làng La Phù – Hoài Đức – Hà Nội

+ Đề xuất phương hướng, giải pháp nhằm góp phần bảo tồn, phát huy giá trị, nét đẹp văn hóa của lễ hội làng La Phù trong giai đoạn hiện nay

- Mục đích :

Tìm hiểu những nét đẹp văn hóa cùng những biến đổi của lễ hội này so với truyền thống, đề ra công tác quản lý và giữ gìn nét văn hóa dân tộc trong Lễ hội Rước lợn trong cuộc sống đương đại của nhân dân làng La Phù nói riêng và Hà Tây (cũ) nói chung, để lễ hội này không chỉ là nét đẹp văn hóa của riêng làng La Phù mà còn mang tầm quốc gia

3. Đối tượng và Phạm vi nghiên cứu

- Đối tượng nghiên cứu

Lễ hội Rước lợn làng La Phù – Hoài Đức – Hà Tây (cũ)

- Phạm vi nghiên cứu

Khóa luận nghiên cứu việc giữ gìn nét văn hóa dân tộc trong Lễ hội Rước lợn làng La Phù trong giai đoạn hội nhập của đất nước hiện nay đồng thời đưa ra những giải pháp mở rộng tầm ảnh hưởng, quảng bá hình ảnh văn hóa độc đáo của Lễ hội này, để nó không chỉ là nét đẹp văn hóa của riêng làng La Phù mà còn của khu vực và quốc gia

4. Phương pháp nghiên cứu

Khóa luận đã sử dụng các phương pháp nghiên cứu sau :

- Phương pháp nghiên cứu tài liệu,
- Phương pháp quan sát,
- Phương pháp phỏng vấn,
- Phương pháp chuyên gia.

5. Lịch sử vấn đề nghiên cứu

- Năm 1993, tác giả Bùi Thiết trong Từ điển Lễ Hội có giới thiệu lễ hội La Phù

- Năm 2000, trong công trình Lễ hội cổ truyền ở Hà Tây (Hồ Sỹ Vịnh và Phụng Vũ chủ biên), ở bài “Lễ hội làng La Phù”, tác giả Trần Thị Huệ đã kết luận : “Vào những dịp này ở làng diễn ra những phong tục rất độc đáo thể hiện những đặc tính riêng trong sinh hoạt tín ngưỡng của cư dân La Phù, song điều đó không nằm ngoài tính chất chung của một hội làng”
- Năm 2008 , công trình Lịch sử cách mạng của Đảng bộ và nhân dân xã La Phù, ở chương 2 có miêu tả lại lễ hội rước lợn ở La Phù
- Năm 2008, trong cuốn Lịch lễ hội Việt Nam của nhiều tác giả (Nhà xuất bản Giao thông vận tải) có giới thiệu về lễ hội rước lợn làng La Phù

6. *Bổ cục đề tài*

Ngoài những phần mở đầu, kết luận, mục lục, tài liệu tham khảo, phụ lục, khoá luận gồm 3 chương:

Chương 1: Vai trò của lễ hội trong đời sống tinh thần của người Việt

Chương 2 : Nét đẹp văn hóa của lễ hội Rước lợn La Phù - Hoài Đức - Hà Nội

Chương 3: Giải pháp bảo tồn và phát huy nét đẹp văn hóa của lễ hội Rước lợn La Phù - Hoài Đức - Hà Nội trong đời sống đương đại

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. **Cao Đức Hải** (chủ biên) (2011), *Quản lý lễ hội và sự kiện*, Nxb Đại học Quốc gia Hà Nội ;
2. **Nguyễn Văn Huyền** (1944), *La Civilisation Annamite*
3. **Lê Văn Kỳ** (1992), *Lễ hội cổ truyền*, Nxb Khoa học xã hội, Hà Nội
4. **Phạm Việt Long** (1998), *Một số giá trị văn hoá truyền thống với đời sống văn hoá ở cơ sở nông thôn hiện nay*, Nxb Văn hoá dân tộc, Hà Nội
5. **Hoàng Long**, *Lễ hội truyền thống của các dân tộc Việt Nam khu vực phía Bắc*, Nxb Đại học quốc gia Hà Nội
6. **Hoàng Lương** (2002), *Lễ hội truyền thống của các dân tộc thiểu số miền Bắc Việt Nam*, Nxb Văn hóa Dân tộc, Hà Nội
7. **Nguyễn Tá Nhí** (2000), *Làng mỹ tục Hà Tây*, Sở Văn hóa thông tin Hà Tây
8. **Nguyễn Tá Nhí**, *Địa chí Hà Tây*, Nxb Hà Nội.
9. **Dương Văn Sáu** (2004), *Lễ hội Việt Nam trong sự phát triển du lịch*, Trường Đại học Văn hoá Hà Nội.
10. **Bùi Thiết** (2000), *Từ điển hội lễ Việt Nam*, Nxb Văn hoá thông tin, Hà Nội.
11. **Ngô Đức Thịnh** chủ biên (1993), *Những giá trị văn hóa của lễ hội cổ truyền và nhu cầu của xã hội hiện đại*, Nxb Khoa học xã hội, Hà Nội
12. **Ngô Đức Thịnh** chủ biên (2001), *Tín ngưỡng và văn hóa tín ngưỡng ở Việt Nam*, Nxb Khoa học xã hội, Hà Nội
13. **Ngô Đức Thịnh** (2005), *Folklore một số thuật ngữ đương đại*, Nxb Khoa học Xã hội, Hà Nội

14. **Phạm Thị Thoa** dịch (1981) *Tên làng xã Việt Nam đầu thế kỷ XIX*, Bd, Nxb Khoa học xã hội, Hà Nội.
15. **Phượng Vũ** (1994), *Hà Tây làng nghề, làng văn*, Sở Văn hóa thông tin Hà Tây.
16. **Lê Trung Vũ** (chủ biên) (1992), *Lễ hội cổ truyền*, Viện Khoa học xã hội Việt Nam – Viện Văn hóa dân gian, Nxb Khoa học xã hội, Hà Nội
17. **Lê Trung Vũ** (chủ biên) (1992), *Lễ hội dân gian*, Nxb Khoa học Xã hội, Hà Nội
18. **Ban Thường vụ Tỉnh ủy Hà Tây** (2008), “*Công trình Lịch sử cách mạng của Đảng bộ và nhân dân xã La Phù*”, Nxb Hà Nội
19. **Ban Tư tưởng - Văn hoá Trung ương** (2004), *Tài liệu kết luận Hội nghị lần thứ Mười Ban chấp hành Trung ương Đảng khoá IX*, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
20. **Bộ Văn hóa Thông tin** (1989), *Quy chế mở hội truyền thống* ban hành kèm theo quyết định số 54/VHQC ngày 04/10/1989, Hà Nội.
21. **Bộ Văn hóa Thông tin** (2001), *Quy chế tổ chức lễ hội* ban hành kèm theo Quyết định số 39/2001/QĐ-BVHTT ngày 28/3/2001, Hà Nội
22. **Chính phủ** (2010), *Quy định về tổ chức hoạt động và quản lý lễ hội*, Nghị định số 45/2010/NĐ-CP ngày 21/4/2010, Hà Nội

<http://Timgtailieu.vn>

<http://Luanvan.net>

<http://cema.gov.vn>

<http://vi.wikipedia.org>